

ΟΙ ΦΥΛΑΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ: ΕΓΧΩΡΙΑ ΝΟΜΙΚΑ ΝΕΑ

Με το παρόν συνοπτικό ενημερωτικό δελτίο, το **European Prison Litigation Network**, τα μέλη και οι συνεργάτες του στοχεύουν στην ενημέρωση των δικηγόρων σε κάθε χώρα και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών σχετικά με τις σημαντικότερες νομικές εξελίξεις σε ζητήματα που αφορούν τις φυλακές στην Ευρώπη.

Το συνοπτικό ενημερωτικό δελτίο καλύπτει **14 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, καθώς και την **Ουκρανία, τη Μολδαβία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Ρωσία**.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2023

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΞΩ ΚΟΣΜΟ ■ Στη **Ρουμανία**, διατάξεις νόμου που τέθηκαν πρόσφατα σε ισχύ διευρύνουν τη δυνατότητα για τα προφυλακισμένα άτομα να δέχονται προσωπικές επισκέψεις από τους/τις συζύγους ή τους συμβίους/τις συμβίες τους. Έως τότε, η δυνατότητα αυτή περιοριζόταν μόνο στους καταδίκους.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, το High Court αναίρεσε την απόφαση διοικητή φυλακής να απορρίψει την αίτηση κρατούμενου για συμμετοχή σε τηλεφωνική συνέντευξη με δημοσιογράφο και παρέιχε διευκρινίσεις σχετικά με τις συνθήκες κάτω από τις οποίες οι κρατούμενοι μπορούν να επικοινωνούν με τα μέσα ενημέρωσης.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ■ Στη **Βουλγαρία**, πρόσφατες αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων καταδεικνύουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις αναφορικά με τη δυνατότητα προσφυγής κατά πειθαρχικών ποινών, εκτός της απομόνωσης, ενώπιον δικαστηρίου. Αυτή η διαφορά προσεγγίσεων δημιουργεί νομική αβεβαιότητα και χρήζει εναρμόνισης.

ΥΓΕΙΑ ■ Στην **Αυστρία**, το Κοινοβούλιο προχώρησε σε τροποποίηση προηγούμενων τροποποιήσεων του νόμου για την προληπτική κράτηση προκειμένου να διασφαλίσει ότι κανένας έγκλειστος που κρατείται υπό αυτό το καθεστώς δεν αποφυλακίζεται χωρίς κατάλληλη προετοιμασία. Τροποποιεί επίσης τη διαδικασία επανεξέτασης της προληπτικής κράτησης που διατάσσεται μετά από έγκλημα που διαπράχθηκε όταν ο κρατούμενος ήταν ανήλικος.

Στην **Πολωνία**, η Υπηρεσία Φυλακών και το Υπουργείο Υγείας δεν έκαναν δεκτή την πρόταση του Επιτρόπου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για την προσαρμογή του νομικού πλαισίου προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η ποιότητα των υπηρεσιών υγείας που παρέχονται στις φυλακές είναι αντίστοιχη με την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στον γενικό πληθυσμό. Το αίτημα του Επιτρόπου υποβλήθηκε μετά την ψήφιση ενός νέου νόμου που θεσπίζει τον έλεγχο των υπηρεσιών υγείας εξαιρώντας, ωστόσο, τις υπηρεσίες υγείας στις φυλακές από το πεδίο εφαρμογής του.

Στην **Πολωνία** και πάλι, ο Συνήγορος για τα Δικαιώματα των Ασθενών δήλωσε αναρμόδιος να διαχειριστεί τις καταγγελίες για μη προσήκουσα ιατρική περίθαλψη στα σωφρονιστικά ιδρύματα.

Στην **Πορτογαλία**, ένας νέος νόμος για την ψυχική υγεία κατάργησε τη δυνατότητα που είχαν τα δικαστήρια να παρατείνουν επ' αόριστον το μέτρο ασφάλειας του εγκλεισμού στην απομόνωση (σε ψυχιατρικά ιδρύματα ή σε ειδικές πτέρυγες ή μονάδες σωφρονιστικών ιδρυμάτων) που επιβάλλεται σε άτομα τα οποία διέπραξαν έγκλημα αλλά θεωρείται ότι έχουν το ακαταλόγιστο λόγω ψυχικών διαταραχών. Η κατάσταση αυτή οδηγούσε

σε επ' αόριστον εγκλεισμό παρά το γεγονός ότι η ποινή της ισόβιας κάθειρξης δεν υφίσταται στο πορτογαλικό ποινικό δίκαιο.

Στην **Ισπανία**, η Γενική Γραμματεία Σωφρονιστικών Ιδρυμάτων ανακοίνωσε ότι μια ισπανική φυλακή θα [μετατραπεί σε σωφρονιστικό ψυχιατρικό νοσοκομείο](#) για την παροχή εξειδικευμένης υγειονομικής περίθαλψης σε κρατούμενους με ψυχικές διαταραχές.

ΥΠΕΡΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ■ Στο **Βέλγιο**, ένα δικαστήριο διέταξε το κράτος να [μειώσει το ποσοστό πληρότητας μιας υπερπλήρους φυλακής σε 110% εντός έξι μηνών](#) και να δώσει τέλος στις συνθήκες υπερπληθυσμού που επικρατούν εντός πενταετίας επί ποινή επιβολής προστίμου.

Στη **Γαλλία**, διοικητικό δικαστήριο που ενεργούσε ως δικαστικό όργανο επιβολής προσωρινών μέτρων [απέρριψε αίτημα ΜΚΟ για την αποτροπή της διαμονής περισσότερων κρατούμενων σε μια υπερπλήρη φυλακή](#) με το αιτιολογικό ότι η λήψη τέτοιων μέτρων δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητά του.

Στην **Πορτογαλία**, η ετήσια έκθεση του Εθνικού Μηχανισμού Πρόληψης για το 2022 αναφέρει ότι πάνω από το ήμισυ των φυλακών της χώρας είναι υπερπλήρεις.

Στη **Ρουμανία**, ο Γενικός Διευθυντής της Εθνικής Διοίκησης Φυλακών [δήλωσε ότι το πρόβλημα με τις συνθήκες υπερπληθυσμού στις φυλακές θα επιλυθεί έως τα τέλη του 2024](#) μέσω της αύξησης της χωρητικότητας των φυλακών. Ωστόσο, δεδομένου του αυξανόμενου αριθμού ατόμων που εισέρχονται στο σωφρονιστικό σύστημα, είναι αμφίβολο εάν αυτό το μέτρο από μόνο του θα επιλύσει το ζήτημα.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, βάσει διατάγματος, [αυξήθηκε η μέγιστη περίοδος αποφυλάκισης με την εφαρμογή του κατ' οίκον περιορισμού](#) από τις 135 ημέρες στις 180 ημέρες. Η αύξηση αυτή σχεδιάστηκε αποσκοπώντας στη μείωση του υπερπληθυσμού στις φυλακές.

ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ■ Στη **Μολδαβία**, σύμφωνα με τροποποιήσεις του ποινικού κώδικα, [τα όρια ελάχιστης και μέγιστης ποινής μπορούν να μειωθούν κατά το ένα τρίτο ή το ένα τέταρτο](#), αντίστοιχα, σε περίπτωση συμφωνίας για παραδοχή ενοχής ή όταν ο κατηγορούμενος έχει ζητήσει να βασιστεί η δίκη σε αποδεικτικά στοιχεία που παρουσιάζονται κατά το στάδιο της ποινικής έρευνας.

Στη **Ρωσία**, οι τροποποιήσεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας [υποχρεώνουν τα δικαστήρια να εξετάζουν εναλλακτικές λύσεις αντί της προφυλάκισης](#) για άτομα που κατηγορούνται για οικονομικά εγκλήματα προκειμένου να τους επιτρέψουν να διεξάγουν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ■ Στην **Ουγγαρία**, μια εντολή από τη Κεντρική Διοίκηση Φυλακών δίνει τη δυνατότητα στους κρατούμενους να συμφωνήσουν ότι [μέρος των χρημάτων που αποστέλλονται στον υπό μεσεγγύηση λογαριασμό τους θα χρησιμοποιηθούν από τη διοίκηση της φυλακής για τον διακανονισμό οφειλών](#) που έχει ο κρατούμενος προς τη διοίκηση ανεξαρτήτως του σκοπού για τον οποίο απεστάλησαν αρχικά τα χρήματα. Μια ανησυχητική πιθανή έκβαση είναι ότι οι κρατούμενοι δεν θα συμφωνήσουν σε αυτόν τον διακανονισμό με τη θέλησή τους αλλά μόνο υπό την πίεση του προσωπικού των φυλακών.

Στη **Ρωσία**, τροποποιήσεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αποσκοπούν στην [προστασία της περιουσίας των καταδίκων που μένει χωρίς επιτήρηση](#) καθ' όλη τη διάρκεια του εγκλεισμού τους, συμπεριλαμβανομένης της κατοικίας τους.

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ■ Στο **Βέλγιο**, η κυβέρνηση προτείνει τροποποιήσεις στο σωφρονιστικό δίκαιο που θα [περιορίσουν το δικαίωμα υποβολής καταγγελιών από τους κρατούμενους και το πεδίο ελέγχου των φυλακών από ανεξάρτητους παρατηρητές](#).

ΦΥΛΑΚΕΣ ΕΝ ΚΑΙΡΩ ΠΟΛΕΜΟΥ ■ Στη **Ρωσία**, η [στρατολόγηση κρατούμενων από το Υπουργείο Άμυνας για τη διεξαγωγή πολέμου στην Ουκρανία](#) συνεχίζεται. Εκστρατείες στρατολόγησης διεξάγονται στις περισσότερες περιοχές της Ρωσίας, καθώς και σε περιοχές της Ουκρανίας που βρίσκονται υπό ρωσική κατοχή. Ένας απροσδιόριστος αριθμός κρατούμενων που συμμετείχαν στον πόλεμο κατά της Ουκρανίας έχουν ήδη λάβει αμνηστία με προεδρικό διάταγμα.

Στην **Ουκρανία**, ένας νέος νόμος ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, τη [χρήση στρατοπέδων για αιχμαλώτους πολέμου](#) κατά τη διάρκεια του πολέμου και της μεταπολεμικής περιόδου. Επιτρέπει την τοποθέτηση αιχμαλώτων πολέμου και καταδίκων αιχμαλώτων πολέμου σε στρατόπεδα, υπό την προϋπόθεση ότι θα υπάρχει διαχωρισμός μεταξύ τους.

ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ■ Στο **Βέλγιο**, το Ελεγκτικό Συνέδριο έδωσε στη δημοσιότητα μια έκθεση που προβάλλει τη συνέχιση των συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στη διοίκηση των φυλακών η οποία διεξάγεται [αναιτιολόγητα από πλευράς ανάλυσης κόστους-οφέλους](#).

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ■ Στη **Βουλγαρία**, τα διοικητικά δικαστήρια εξακολουθούν να επιδικάζουν πολύ χαμηλές αποζημιώσεις για την απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση φυλακισμένων που κρατούνται σε κακές συνθήκες.

Στη **Γαλλία**, διοικητικό δικαστήριο, ενεργώντας ως δικαστικό όργανο για την έκδοση απόφασης προσωρινών μέτρων, επεσήμανε ότι οι αρχές δεν εφάρμοσαν προηγούμενη εντολή που αποσκοπούσε στη βελτίωση των συνθηκών κράτησης σε γαλλική φυλακή και διέταξε τη λήψη επιπρόσθετων μέτρων. Η καταγγελία στοιχειοθετήθηκε βάσει ευρημάτων που προέκυψαν από μια απρογραμματιστή επίσκεψη που πραγματοποίησε σε αυτή τη φυλακή ο αντιπρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου κατ' εφαρμογή πρόσφατα θεσπισθέντος νόμου.

Στην **Ουγγαρία**, τέθηκαν πρόσφατα σε ισχύ τροποποιήσεις για την παροχή επιπρόσθετων δυνατοτήτων αξίωσης αποζημίωσης για παράνομη κράτηση. Αν και πρόκειται για θετική εξέλιξη, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές ατέλειες στον νόμο (χαμηλό ποσό αποζημίωσης, όχι αυτόματη αποζημίωση) που πρέπει να διευθετηθούν.

Στην **Πολωνία**, η υπερβολικά μεγάλη διάρκεια της προφυλάκισης συνιστά συστηματικό πρόβλημα, όπως υποστηρίχθηκε σε πρόσφατη κοινή ανακοίνωση προς την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης από το *Ίδρυμα του Ελσίνκι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα* και τον Δικηγορικό Σύλλογο της χώρας. Μεταξύ άλλων παραγόντων, οι συντάκτες επισημαίνουν τη χρήση στερεοτυπικών αποφάσεων από το δικαστικό σώμα για την παράταση της προσωρινής κράτησης.

Στην **Πορτογαλία**, το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε ως απαράδεκτη την αίτηση habeas corpus (αίτηση περί αμφισβήτησης της νομιμότητας της κράτησης) που υποβλήθηκε από ασθενή κρατούμενο, ο οποίος υποστήριξε ότι η κράτησή του ήταν παράνομη, διότι οι συνθήκες κράτησης ήταν ανεπαρκείς και δεν του παρασχέθηκε η κατάλληλη ιατρική θεραπεία.

Στη **Ρωσία**, πρόσφατες τροποποιήσεις που εναρμονίζουν τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας με τους κανονισμούς για την κατάσταση πολέμου επιτρέπουν την κράτηση ενός ατόμου χωρίς δικαστική εντολή για διάστημα έως και 30 ημερών.

ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ ■ Στη **Λιθουανία**, με νέα εντολή του Διευθυντή της Υπηρεσίας Φυλακών επικαιροποιούνται οι κανόνες των Συμβουλίων Κρατούμενων που έχουν συσταθεί για να δίνουν τη δυνατότητα στους κρατούμενους να εγείρουν ζητήματα που αντιμετωπίζουν κατά την κράτησή τους. Μεταξύ άλλων, οι νέοι κανόνες προβλέπουν ότι οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, μαζί με κρατικά και τοπικά ιδρύματα, θα πρέπει να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που αφορούν την επανένταξη των κρατούμενων.

Παραμένουμε στη **Λιθουανία**, όπου μια νέα εντολή από τις σφραγιστικές υπηρεσίες επικαιροποιεί τη διαδικασία για την εισαγωγή των κρατούμενων σε κέντρα επανένταξης και θεσπίζει νέες υποχρεώσεις που πρέπει να εκπληρώνουν οι κρατούμενοι προκειμένου να εξακολουθήσουν να υπάγονται σε αυτό το καθεστώς κράτησης.

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΟΙΝΩΝ ■ Στην **Πολωνία**, ο Υπουργός Δικαιοσύνης δεν έκανε δεκτή την πρόταση του Επιτρόπου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων να καταργηθούν οι πρόσφατες τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα που επιτρέπουν τη δυνατότητα επιβολής ισόβιας κάθειρξης χωρίς δυνατότητα αποφυλάκισης υπό όρους.

Στην **Πορτογαλία**, ένας νόμος για την αμνηστία μείωσε κατά ένα έτος τις ποινές φυλάκισης έως οκτώ ετών που επιβλήθηκαν πριν από τις 19 Ιουνίου 2023 σε άτομα που ήταν ηλικίας μεταξύ 16 και 30 ετών κατά τη στιγμή διάπραξης του αδικήματος.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, το Εφετείο αποφάνθηκε στην υπόθεση κρατούμενου ο οποίος κλήθηκε να επιστρέψει στη φυλακή μετά από διάστημα άνω των έξι μηνών από τη λήξη της ποινής του. Το δικαστήριο δεν θεώρησε ότι η κράτηση κατόπιν ανάκλησης ήταν αυθαίρετη, καθώς η καθυστέρηση ανάκλησης δεν προκάλεσε ρήξη του αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της ποινής του δικαστηρίου και της κράτησης.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ■ Στη **Μολδαβία**, επικαιροποιημένα στατιστικά στοιχεία καταδεικνύουν ότι ο πληθυσμός της χώρας είναι πολύ μικρότερος σε σχέση με τους υπολογισμούς προηγούμενων ετών και αυτό οδηγεί, επομένως, σε μεταβολή του ποσοστού του πληθυσμού στις φυλακές.

ΒΑΣΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΚΑΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ■ Στη **Μολδαβία**, μια πρόσφατη υποβολή έκθεσης στο Συμβούλιο της Ευρώπης που συντάχθηκε από την Promo-LEX επισημαίνει αρκετές ελλείψεις στο νομικό πλαίσιο της χώρας σχετικά με την αναφορά και τιμωρία πράξεων βασανισμού και κακής μεταχείρισης σε συνθήκες κράτησης.

ΕΡΓΑΣΙΑ ■ Στη **Γερμανία**, το Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο έκρινε ότι το σημερινό σύστημα αμοιβών για τους κρατούμενους που απασχολούνται στις φυλακές είναι αντισυνταγματικό και διέταξε την ευθυγράμμισή του με τον στόχο της κοινωνικής επανένταξης των κρατούμενων έως το 2025.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΣΤΟΝ ΙΣΤΟΤΟΠΟ ΜΑΣ >>

Ευχαριστούμε ιδιαίτερα τα [μέλη και τους συνεργάτες μας](#) για την από κοινού σύνταξη του παρόντος συνοπτικού ενημερωτικού δελτίου!

**EUROPEAN
PRISON
LITIGATION
NETWORK**

www.prisonlitigation.org

21ter rue Voltaire

75011 Paris

France

contact@prisonlitigation.org

Το παρόν συνοπτικό ενημερωτικό δελτίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Ταμείο Robert Carr. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται ανήκουν αποκλειστικά στους συντάκτες και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Ταμείου Robert Carr. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και το Ταμείο Robert Carr δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες/-ο για αυτές.

**ROBERT
CARR
FUND** For civil
society
networks

